

2 CENTESIMI

Predbrojka za Monarhiju iznaša 1 K za 3 mjeseca. Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la Monarchia: Corone 4 per 3 mesi. Un singolo numero 2 cent.

Abbonament für die Monarchie vierteljährig 4 K, einzelnes Nummer 2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za vrštenje objava, u Malom oglasniku* plaća se za svaku ried 2 para. Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avviso nel «Notiziario» d'ufficio si paga per ogni parola 2 cent. Tassa minimale 30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen Anzeiger» kostet 2 h. Die niedrigste Taxe 30 h.

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettuato le domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

VIESTI.

Mjestne.

Braćo radnici.

Sutra dne 29. tek. mj. u 10 sati u jutro svi u veliku dvoranu „Narodnog Doma“ da se ustanovi „Narodna radnička organizacija“.

Iz Trsta dolaze gg. dr. Rybač narodni zastupnik i dr. Josip Mandić.

Neka nitko ne uzmanja doći. Napred braćo pokazimo da smo živi.

Radnici nedajte se prevariti od socijalista. Sutra socijalisti vas pozivaju na nekakav njihov sastanak, neka nitko ne ide tamo već svi u 10 ura u jutro u „Narodni Dom“.

Na znanje.

Na dan sv. Jerolima, dalmatinskog zaštitnika, ponedjeljak dne 30. t. mj. u 10 sati u jutro, obdržavat će se u crkvi Majke Božje od Milosti pjevana sv. Misa.

»Dalmatinski skup.«

Razglednice sa slikom naših zastupnika. Uspomena 14. maja 1907.

Kod g. J. Kraljića, ravnatelja Družbine škole u Malom Lošinj u imadu zalihati hit patriotskih razglednica. Cijena na malo i na veliko 10 para. Salje se pozuceom. Čisti dobitak ide Družbi sv. Ćirila i Metoda, odnosno za gradnju Družbine škole u Malom Lošinj. Pozurite se dakle naručiti te razglednice.

Sveti Jeronim.

Ponedjeljak dne 30. tek. mj. sveitkuje cijela Dalmacija i sva naša braća iz Dalmacije gdje god se nalazili, svog velikog sveca zemljaka. I mjestni Dalmatinski skup daje u to ime sv. misu kao razvidno iz oglasa.

Razne.

Iz Boljuna.

Jučer kad je već list bio tiskan dobili smo ovaj brojav: »Kod današnjih obč. izbora u III. tielu mi 163 a 173 najanaši 23 glasova. Sutra II. i I. tielo. Pobjeda sigurna«.

Obćina Boljun je i do sada bila u našim rukama, te nam ovi izbori pokazuju nemoć bivše kamore koja je jednom s njome upravljala. Živili čestiti Boljunci!

Nerezine.

Naša općinska uprava raspisala bijaše natječaj za općinskoga liječnika, ali ne bijaše sreće: nije se nitko htjeo natjecati, a toga radi što već u mjestu vrši svoju liječničku praksu dra. C. Depanger ex općinski liječnik. I tako eto nemamo ni sada jošte općin. liječnika. Tim bolje, jer tako barem ostaje u općin. blagajni višak od 2000 K, a dr. Depanger je ipak mjesni liječnik i cijele općine. No, ali da se tome doskoči, složili se neki naši »očevi domovine« u odbor da urede to pitanje. Ali i opet nije išlo! Odbor taj saživao narod, da dodje, i da se dogovore radi liječnika, ali jok! Taj odbor bijaše došao na ovu krasnu ideju: Svaka obitelj neka se obveže davati toliko na godinu po članovima obitelji za novoga liječnika. (— Tko bi taj bio, to je bila

dakako tajna za sve Hrvate nerezinske, a i za mnoge druge! —) Tako bi barem imali one »obitelji liječnika kroz čitavu godinu — pa bolovao (Čega nas Bože oslobodi!) — nitko i cijelu godinu. Liječnik bi osim toga imao i 2000 kruna plaće iz općinske blagajne. Ali odbor nije uspio, a dr. Depanger je iznesao pobjedu. Čestitamo! Zašto nije taj odbor uspio, ne čemo da za sada ovdje iznašamo, ali ipak ne možemo, a da ne završimo sa onom latinskom: »Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.« (Šteti!)

Rieka.

Danas putuje iz naše luke parobrod »Slavonia« sa po prilici 1600 iseljenika! — Budnost!

Zalimpešta.

Sutra se tamo otkriva spomenik kraljice Jelisave. Kralja zastupa nadvojvoda Josip.

U Osijeku (Slavonija) vlada bolest škrola. Do sada je obolilo 80 osoba, a umrlo 25.

Braća Slovaci.

Medju zatiranim narodima koji trpe magjarsku premoć nalaze se i braća Slovaci. Sasvim tim da je težak njihov položaj, bore se oni kao pravi junaci i cijela Europa prati s udivljenjem njihovu borbu.

I u Americi imade mnogo Slovaka čije srcece neprestano za domovinu bije.

U Americi osnovali su Slovaci »Amerikansko slovačko narodno društvo« koje medju inim prodaje narodne marke, te nema lista niti dopisnice koju Slovak pošalje kući a da ju ne bilježuje narodnom markom.

Magjarska vlada koja oštro bdije nad Slavomacima dala je nalog poštanskim činovnicima neka dobro kontroliraju koliko takovih marka dodje tekom jedne godine u domovinu. Nakon točnog izračunavanja proizašlo je da te marke nose društvo preko sto hiljada kruna na godinu!

Ugledajmo se i mi na braću našu te upotrebljivimo svagdje narodne marke Družbe sv. Ćirila i Metoda.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Il dibattito per i fatti di Monte Grande.

Richiamiamo l'attenzione dei nostri lettori al numero di Lunedì ove tratteremo estesamente di questo dibattito.

In questi due giorni dall'esame dei testi e accusati risulta chiaramente che primi a provocare furono i Gallésanesi.

Non a loro però, ma a certi della camorra che se ne stanno nel loro signorili appartamenti e che sono i soli responsabili di tutto, vada il nostro disprezzo e la condanna d'ogni uomo civile.

La riforma elettorale.

Nella seduta di Lunedì p.p. fu nominata dalla Dieta un' apposita commissione per l'esame e riferita sul progetto di legge di un nuovo Regolamento elettorale

e parziale cambiamento dello Statuto provinciale.

La commissione si è costituita nominando a Preside l'onor. dott. Bubba, a segretario l'onor. dott. Sbisà.

Venerdì 27 fu tenuta la prima seduta meritale, alla quale intervenne anche il Luogotenente principe Hohenlohe. Presenti erano tutti i membri: Bennati, Bubba, Bartoli, Sbisà (italiani), Laginja, D. Trinajstić, Spinčić (slavi).

Su quella seduta è stato pubblicato il seguente

COMUNICATO:

La Commissione speciale, incaricata dello studio del nuovo progetto di regolamento elettorale, radunatosi a Capodistria, addì 27 corr. presenti tutti i suoi membri e coll'intervento di Sua Serenità il sig. Luogotenente principe Hohenlohe, e del sig. Capitano provinciale dott. Lod. Rizzi, dopo un primo scambio di vedute e dopo interpellato il rappresentante del governo su alcune questioni di massima, mentre esprime unanime il desiderio di addivenire ad un accordo, in merito alla riforma elettorale, che valga a servire altresì di base ad un accordo sulla questione nazionale in genere, delibera di rimettere la continuazione della discussione a dopo completati gli atti, coll'aggiunta di ulteriori dati statistici, e fissa quindi la sua prossima seduta a mercoledì 2 ottobre ore 9 ant.

Varie.

Infondati lagni.

Non si può comprendere per qual motivo non cessa mai a lagnarsi la nostra marina mercantile, vulgo trabaccolanti, e si che il provvido i. r. Governo promette sempre e che poi mangenga la parola non si può dubitare.

In Rovigno p. e. viene eretto un grandioso magazzino per l'i. r. Fabbrica tabacchi e la grande quantità di travemata si fa venire dalla Bosnia trasportandola dalla Dalmazia con un trabaccolo a Rovigno. Il fortunato trabaccolo porta il nome «Roma» ed è del porto di «Bari» e sopra il nome porta una bella i. r. aquila a cinque punte!

Si propone che i deputati a Vienna scelgano una deputazione di almeno 500 deputati allo scopo di studiare quale sarebbe il modo più energico per far cessare gli infondati lagni dei nostri trabaccolanti in floridissima condizione.

Ci scrivono da Lussingpiccolo.

(Continuazione e fine, vedi num. prec.)
Ora però non è così. Tutti i nostri fratelli delle vicine provincie con orgoglio additano Lussino la quale seppe si bene incamminarsi nella via della redenzione nazionale del nostro popolo. Avanti Lussignani, nè fia mai che alcun ostacolo vi impedisca il trionfale cammino. Avanti nella santa e nobile impresa. Con noi sono tutti gli onesti, tutti coloro che in realtà amano l'interesse comune e aborriscono l'oligarchia di pochi disgraziati poperdilli.

Al giorno d'oggi le associazioni hanno la parte principale nel progresso d'un popolo. Un uomo solo da sé stesso può

poco, uniti possiamo molto. In specie al giorno d'oggi conviene che il popolo si unisca, che si interessi di tutti gli affari della vita pubblica. Le secolari barriere che dividevano i fratelli tra i fratelli cadono. I superuomini, quelli che racchiusi nella loro superbia ed egoismo si tenevano per esseri superiori e privilegiati, perdono oramai la loro primiera possanza e tutti s'avvidero che siamo fratelli, soli poveri, deboli e uniti invece siamo forti, siamo capaci ad alte imprese. Ecceci o popolo di Lussino la tua «Zora». Accorri numerosi attorno quel focolare di patriottismo, non vi sia alcuno fra i Lossignani che non sia affigliato alla «Zora». Essa finora fece miracoli nel campo nazionale e ne farà dei maggiori ancora.

E voi madri e padri di famiglia non lasciatevi ingannare nè fuorviare dalle levatrici pagate dal Comune, esse non possono che desiderarvi del male. I nostri poperdilli tremano dinanzi all'idea che il popolo si scuote dal secolare sonno e che acquisti quei diritti che gli spettano.

* * *

Dall'anno scorso rimasero nella prima classe 8, nella seconda si trovavano 46, nella terza classe 36, assieme 88.

Neoiscritti nella prima classe 23, nella seconda classe 3, nella terza classe 4, assieme 30, quindi totale 118, nell'asilo si trovano 49, totale 167.

L'agitazione da parte dei liberali era enorme. A tutto ricorrono questi briganti pur di raggiungere il loro scopo, e poi ancora hanno la faccia tosta di parlare e scrivere che sono oppressi! Essi pagavano a 20, 40, 60 fino 100 corone per ogni ragazzo! Ma è vero che essi pagavano? No. Lussignani siete voi, voi soli che avete pagato, rispettivamente pagherete... intenda chi può e tiriamo avanti.

Ad uno dei nostri promettevano 400 corone di mutuo e 26 corone di sovvenzione mensile, nonché di vestirgli le creature, contuttoci il bravo uomo non si lasciò commovere.

Naturalmente se non fosse stata il terrorismo e il denaro, la nostra scuola avrebbe avuto migliori successi. Con tutto ciò noi siamo contenti del risultato, e siamo sicuri che ogni anno il numero degli scolari aumenterà, perchè il popolo apre gli occhi e non si lascia più ingannare così facilmente da quei mascalzoni di traditori della patria.

Da Lussinggrande ci scrivono:

Finalmente si è aperta anche qui la scuola popolare croata dell'associazione scolastica dei ss. Ćirilo e Metodij. In seguito all'ordine di don Rocco non ebbe luogo il canto del Te Deum e neppure la messa solenne. Con tutto ciò e in barba a tutte le agitazioni e pressioni degli avversari nella scuola croata s'iscrissero ben 88 fanciulli, nel mentre che nella scuola italiana ci sono in totale 150 scolari. Fra gli agitatori si distinsero i maestri della scuola italiana Scarpa, Sopranich e la maestra Tianello. Questi modelli di pedagogici parlavano contro la nostra scuola non solamente nella loro scuola e nelle ore d'istruzione, ma bensì anche per le pubbliche vie. Essi fermavano i nostri

scolari e dicevano a loro che si dovrebbero vergognare (!) d'essere iscritti nella scuola croata. Naturalmente questi bei tipi, che in realtà si dovrebbero vergognare, se sono ancora successibili di vergogna, per quello che fanno, verranno forse ancora premiati, coi nostri maestri sarebbe invece tutt'altro l'affare.

Il maestro Kumičić, in assenza del podestà, firmò un decreto per la direttrice dell'asilo infantile ordinandole di far tosto trascrivere tre scolari dalla scuola croata, ove furono iscritti per ordine del loro tutore, nella scuola italiana.

Il grande uomo come pure tutta quella schiera di rinnegati crede con ciò di salvare la patria!... Poveretti che siete e tanto indietro colle carte. Inutile fate quello che volete, ma non lo farete fino che il volete.

Ricordatevi del 14 maggio 1907, ricordatevi delle elezioni locali e di Canfanaro. Pensate all'esito strepitoso della scuola croata a Cherso, al buon principio colla scuola locale, mirate la sezione italiana a Pomer. Scutotetevi dall'ipnotismo nel quale vi tiene la camorra e capirete tosto come tutto questo edificio della pretesa italianità dell'Istria, mantenuto con menzogne, con inganni, con furti, coll'ignoranza, e con mille altri delitti

cadde ogni giorno vieppiù. Pensate o uomini retrograti a tutto ciò e non fate quelle pagliazze che vi fanno ridicoli.

Voglia o non voglia Lussingrande è una città eminentemente croata, ed è una schiochezza il voler negare un tanto e l'opporci al naturale andamento delle cose. A noi semplicemente fanno da ridere gli stupidi sforzi dei nostri poperdilli. Al giorno d'oggi quando il popolo apre quotidianamente gli occhi i tentativi di snazionalizzazione non riescono più, accade anzi tutto il contrario causa la forte reazione che vi nasce.

Del resto ascoltatemi concittadini. Col parroco bisogna fare un po' di conti chiari, perché così non la va avanti. Io non vi dirò di non andare a messa, con ciò vi inciterei all'inosservanza delle leggi ecclesiastiche, ma vi dico: non andate a messa grande ma a messa piccola, oppure nelle altre chiese. Così castigheremo a don Rocco il quale dovrà predicare ai vuoti banchi.

Perché è inutile che don Rocco gridi dall'altare: »Kade su ona vremenà kada se je govorilo Hvaljen Isus« e così via, quando in pratica egli lavora contro di noi che appunto procuriamo: »Neka se povrate ona vremenà kada se je govorilo« ecc. Il nostro popolo cristiano e

croato ama aver d'affare con uomini che sono come quel:

»Dobar pastir jer što kaže inom
I sam svojim pokazuje činom.«

Lei don Rocco dovrebbe pure avere un po' di giudizio. Confronti il suo agire con quello del collega a Lussinpiccolo, il quale il nostro popolo porta in palma della mano. Naturalmente che la camorra di Lussinpiccolo, quei tipi degenerati senza fede e senza morale, lo odiano, ma il loro odio riesce a decoro per ogni uomo onesto.

Avanti Lussingrandesi che l'ora della vostra redenzione s'avvicina, ed io per oggi termino colle parole del poeta croato:

Nastalo je novo doba
Narod usto iz svog groba;
Razborito sad nek snuje
Budučnost si bolju kuje.

Da Trieste.

In relazione alla notizia riportata nel giornale del 24 corr. ove si constatò che nella prima classe della scuola popolare slovena a S. Giacomo si sono iscritti 234 scolari, aggiungo ancora che altri 300 scolari dovettero venire rifiutati per assoluta mancanza di spazio.

Contuttociò per la camorra ebreo-liber-

ladra-socialista, Trieste è una città del tutto italiana!

Ierlaltro arrivò nel nostro porto il piroscalo del Lloyd a. »India« proveniente da Buenos-Ayres e Monte Video, con 25.000 sacchi di caffè. Arrivarono pure coll' »India« dieci poveri emigranti slovacchi. Durante il viaggio lungo le coste del Brasile morì L. Picinici un giovane di 17 anni da Sansego di tisi e fu sepolto negli abissi dell'Oceano.

Operai Slavi!

Accorrete domani alle 10 ant. alla grande adunanza operaia del Narodni Dom, ove si parlerà della organizzazione operaia.

Da Trieste verranno il dep. dott. O. Rybar e il dott. G. Mandić presidente dell'organizz. di Trieste.

P R A V I L A

„Narodne radničke organizacije u Trstu“

I.

Ova se organizacija zove: »Narodna radnička organizacija u Trstu«, te ima svoje sjelo u Trstu.

II.

Organizacija širi svoje djelovanje po cijelom Primorju, gdje ima također pravo, da stvara podružnice, ako se prijavi dovoljan broj članova.

III. Cilj organizacije je taj:

- Organizovati narodno radništvo bez razlike struka;
- čuvati prava radnika i štiti duševne i tjelesne interese pojedinog radnika i cijele skupine kod svake prilike bilo u privatnom, bilo u javnom životu, u odnosajima prema državi ili zemlji, ili općinskoj oblasti;
- brinuti se, da ima narod čim više jakih i u gospodarskom pogledu sposobnih radnika i uopće radničkih sila.

IV. Djelokrug.

Organizacija hoće da postigne svoj cilj svimi zakonitim sredstvi. Glavna su sredstva:

- Briga, da se radniku dobavi besplatno zastupanje i zaštita kroz organizaciju ili s pomoću odvjetnika u prijepornim slučajevima;
- besplatno posredovanje za radnju;
- besplatno posredovanje između radnika i gospodara u svakom slučaju, kada zahtijeva to interes člana;
- izvanredne podpore;
- poučavanje, predavanje, čitanje i razgovori o svemu što je zvanju korisno, sazivanje skupština i priređivanje društvenih zabava;
- ustanovljenje knjižnica;
- dobavljati novine, koje odgovaraju potrebama člana i raširivanje knjiga, naročito gospodarskog sadržaja bilo besplatno, bilo za male cijene među članove, a s vremenom izdavanje posebnog strukovnog lista;
- udruživanje članova u pojedine skupine jednakih ili među sobom nalinih struka;
- sveza sa društvima ili savezima jednakog cilja u svrhu međusobnog uređenja društvenih prava onih članova, koji pristupe iz jednog u drugo društvo.

Članovima sličnih organizacija može društveno vodstvo dozvoliti, da upotrebljuju sredstva za naobrazbu i da im se podijeli besplatna zaštita, ako plate onaj prinos, koji odredi vodstvo.

V. Novčana sredstva.

Novčana su sredstva: 1. redovita, 2. izvanredna.

- Redovita su sredstva:
 - Upisnina, što ju plati svaki član jedan put za uvijek i to K 1—;
 - mjesečni prinosi redovitih članova; ove određuje glavna skupština; za sada su odlučeni za muške 80 h i za ženske članove 40 h;
 - prinosi podupirajućih članova, i to K 6— na godinu;
 - od članove društva, koji dobivaju besplatnu zaštitu ili potporu od kojeg drugog društva, smije društveno vodstvo da traži poseban prinos, kojim se onda pribave sredstva za naobrazbu.
- Izvanredna su sredstva:
 - Prinosi članova utemeljitelja; članom utemeljiteljem postane svatko, tko plati jedanput za uvijek K 50—;
 - dobrovoljni prinosi, darovi, baštine, i t. d.;
 - dohodci zabava, predavanja, i t. d.;
 - dohodci naznačeni u zadnjem odsjeku § IV.;

VI. Društvena imovina.

- Imetak se društva smije potrošiti samo onako, kako određuju pravila.
- Novac, što preostane, mora da se uloži plodonosno; o načinu odlučuje društveno vodstvo.
- Imetak se ne smije, razdijeliti među članove.

VII. Unutarnja organizacija.

Ustanovljenje »Narodne radničke organizacije«.

»N. R. Organizacija« u Trstu smije se ustanoviti, ako se javi osnivajućem odboru najmanje 500 radnika. Taj pripravljaajući odbor saziva također osnivajuću glavnu skupštinu.

VIII. Primitak u društvo.

Redoviti član organizacije može postati svaka osoba muškog ili ženskog spola, koja je navršila 16. godinu, te spada u vrstu buđi koje radničke struke. Kao radnici, koji imaju pravo da budu redoviti članovi smatraju se također osobe, koje rade duševno u privatnim službama. — Tko hoće da bude primljen kao član, mora da se javi kod društvenog vodstva, ili ako već postoji koja strukovna skupina, kojoj pripada i on, vodstvu iste skupine (§ XVIII.)

Vodstvo mora prije da se upita o svojstvima osobe, koja se želi upisati i to, ako dotična osoba želi

da se upiše u koju već obstojeću strukovnu skupinu, to vodstvo dotične skupine može da osobu i ne primi, ako se nađe za to opravdanih razloga.

IX. Dužnosti i prava članova.

- Svaki član mora platiti jedanput za uvijek upisninu koja iznaša K 1—.
- Svaki redoviti član plaća za sada na mjesec 80 p. muški, a 40 p. ženske; poslije će ovaj prinos odrediti glavna skupština; utemeljitelji plate jedan put za uvijek K 50—, a potporni članovi K 6— na godinu.
- Svaki redoviti član (izuzev onih, koji su naznačeni u zadnjem odsjeku (§ IV.)), koji je već 6 tjedana u društvu, ima pravo da se služi svojim povlasticama, kao besplatnom zaštitom, rješavanjem nesuglasica kod suda, ako su se ove nesuglasice porodile u njegovom zvaničnom poslu ili u službi za vrijeme, kad je već pristupio društvu. Vodstvo ima ipak pravo da odkloni zahtjev člana, ako upoznaje, da slučaj nesuglasice nije dosta ozbiljan, da bi ga se moglo predložiti sudu ili ako vidi, da ne će biti uspjeha.
- Svi muški članovi imaju jednako pravo, sudjelovanja kod društvene uprave putem glavne skupštine, naročito imaju pravo (također i podupiratelji), da biraju i da budu birani (aktivno i pasivno izbornu pravo) u društveno vodstvo, nadzor, među revizore računata i u društveni sud.
- Svaki član ima pravo, da uživa sredstva za naobrazbu prema pravilu § IV., dok potpore dobivaju samo redoviti članovi.
- Redoviti članovi, koji su osigurani u drugom kakvom osiguravajućem društvu te nijesu zbog kakvog razloga dobili potpore, mogu ju tražiti od društvenog vodstva, koje im može opredijeliti izvanrednu potporu, ali to samo u izvanrednim i važnim slučajevima.

Svaki član ima dužnost, da pospješuje u svakom pogledu cilj društva, mora se točno ravnati po pravilima, i pokoravati se svim odredbama učinjenim u smislu društvenih pravila.

X. Dispozicijski fond za putujuće radnike.

Radnicima, koji se nalaze samo na putu iz jednog kraja društvenog područja u drugi kraj istog područja, ili u savnim drugi kraj, može odbor podijeliti u izvanrednim slučajevima jedanput potporu od svote, koju odredi glavna skupština svake godine iz čistog dobitka kao dispozicijski fond. Tim fondom upravlja društveno vodstvo, koje daje svakoj strukovnoj skupini mali iznos, kojim razpolaze odbor potične strukovne skupine.

XI. Posljedice neplaćanja članarine.

1. Tko već 4 tjedna nije platio članarine, nije još izgubio društvenih prava. Tko 8 tjedana nije platio članarine, smatra se još članom, ali njegova su društvena prava suspendovana. Poslije 8 nedelja se ovakav član isključuje iz društvene organizacije, te se ga može ponovno primiti samo po odredbama § VIII.

2. Članovima, koji bez svoje krivnje ne mogu plaćati članarine, može društveno vodstvo produžiti rok. Zaostali se iznosi plate sa redovitim prinosima tako, da se dađe polag redovitog prinosa također jedan zaostali.

XII. Istup i isključenje iz društva.

Članovi, koji su učinili svoju dužnost prema društvu, mogu istupiti svaki čas, ako to jave u pravo vrijeme, to jest 2 tjedna prije društvenom vodstvu ili vodstvu strukovne skupine, ako kojoj pripadaju. — Društveno vodstvo ima pravo isključiti onoga člana, koji se ogrješi o pravila društva ili je možda društvu samo na štetu. — Tko je pako bio isključen, može se pružiti tekom 4 tjedna kod obranbenog suda.

XII. Društvena uprava.

Društveni organi su:

- I. Za opću organizaciju:
 - a) Društveno vodstvo;
 - b) nadzorstvo (kontrolna komisija);
 - c) pregledači računa.
- d) glavna društvena skupština.
- II. Za strukovne skupine:
 - a) Odbor skupine.
- III. Činovnici imenovani od društvenog vodstva.

XIV. Društveno vodstvo.

1. Ovo vodstvo bira glavna skupština za vrijeme od dviju godina; sastoji se iz predsjednika, 12 odbornika i 4 zamjenika. Popunjavajući izbori mogu da se vrše na svakoj glavnoj skupštini.

2. Predsjednika bira glavna skupština. Osam dana poslije mora predsjednik da sazove sjednicu vodstva, na kojoj se izaberu prvi i drugi podpredsjednik, prvi i drugi tajnik i jedan blagajnik. Društveno vodstvo mora ustanoviti svoj poslovni red. Ako istupi koji član vodstva, izabrat će se iz vodstva samoga jedan od društvenih članova zamjenikom do buduće glavne skupštine.

3. U društveno vodstvo spada također odvjetnik, koji ima pravo savjetovanja; biran je od vodstva te izvršuje pravo šticejstva članova.

4. U društveno vodstvo šalje svaka strukovna skupina jednog povjerenika, koji je stalan član društvenog vodstva, te ima pravo savjetovanja.

5. Društvenom vodstvu pripada:

- a) Sazivati redovitu glavnu skupštinu, odrediti za nju mjesto vrijeme i dnevni red;
- b) izvršivati odredbe glavne skupštine;
- c) riješavati sve društvene stvari, o kojima se ne odlučuje kod glavne skupštine;
- d) voditi društvenu blagajnu i knjige, te ih koncem godine zaključiti, društvenim imetkom upravljati u smislu društvenih pravila te istog plodonosno ulagati;
- e) izvještivati glavnu skupštinu o svom djelovanju, osobito s materijalne strane;
- f) imenovati društvene činovnike;
- g) odlučivati o primanju i isključivanju članova;
- h) odlučivati, kada ima da se podijeli kojemu članu besplatno pravo zaštite;
- i) sastavljati društveni poslovnik;
- j) upravljati raspoloživim fondom u smislu ovih pravila;
- k) brinuti se svim zakonitim sredstvima za interese članova, te obavljati sve poslove koji nijesu prizdržani kakovoj pojedinoj strukovnoj skupini;
- l) nadzirati pojedine strukovne skupine.

6. Društveno se vodstvo sastaje svaki mjesec jedan put, ako ne ima slučajeva, o kojima treba višestruko biti obavješten. — Sva se pitanja rješavaju jednostavno većinom prisutnih. Da može društveno vodstvo odlučivati, mora da je prisutno barem 6 članova vodstva. Ako su glasovi jednako razdijeljeni, odlučuje predsjednik.

7. Predsjednik, odnosno jedan od podpredsjednika zastupa društvo izvama, pred oblastima i trećim osobama, te vodi predsjedništvo. Društvene spise mora potpisivati osim predsjednika ili jednog podpredsjednika također jedan tajnik, a u novčanim slučajevima oš i blagajnik. — Predsjednik, odnosno ako je ovaj

zapriječen, jedan od podpredsjednika saziva sjednicu društvenog vodstva i određuje u dogovoru s tajnikom dnevni red.

XV. Nadzorni odbor.

Nadzorstvo ili nadzorni odbor sastoji se iz pet članova i dva zamjenika, koje bira glavna skupština na dvije godine. Ovi članovi i zamjenici izaberu si između sebe predsjednika.

1. Glavna zadaća nadzornika je neprekidno nadziranje djelovanja društvenog vodstva, odbora pojedinih strukovnih skupina, te revizija blagajne i mjesečnih potroška. Nadzorstvo ima podupirati pregledače računa kod njihovog posla. Na glavnoj skupštini ima da izvjesti o uspjesima svog djelovanja. Odlučiva je jednostavno većinom glasova i ako su ovi podijeljeni jednako, odlučuje predsjednikov glas.

2. Nadzorstvo ima pravo prisustvati sjedaicam društvenog vodstva.

XVI. Pregledači računa.

Glavna skupština izabere tri pregledača računa, koji pregledaju račune i stanje blagajne. Ako vide, da je sve u redu, predlažu glavnoj skupštini, da se podijeli društvenom vodstvu absolutorij.

XVII. Glavna skupština.

1. U djelokrug glavne skupštine spada:

- a) Izbor predsjednika i ostalih članova društvenog vodstva, izbor nadzornoga odbora, pregledača računa i izbor sudišta (§ 22a);
- b) odobrenje izvješća društvenog vodstva, nadzorstva, pregledavača računa i podijeljene absolutorija;
- c) odlučivati o predlozih članova, koji se predložiti moraju javiti osam dana prije glavne skupštine;
- d) određivati prinose članova i predlagati visocinu potpore prema odnošaju društvenih sredstava;
- e) dotiranje dispozicijskog fonda (§ 10);
- f) zaključivati o predlozima društvenog vodstva uopće;
- g) promjena pravila i raspust društva. Društvo se može samo onda raspustiti, ako se je prije sazvala izvanredna glavna skupština, da vijeća o razpuštenju.

2. Redovita se glavna skupština vrši mjeseca svibnja ili lipnja svake godine, te se mora barem 14 dana prije proglasiti u trčanskom listu »Edinost« — odnosno također u strukovnom glasilu organizacije.

3. Izvanrednu glavnu skupštinu može vodstvo sazvat svaki čas, ali mora ju sazvat i to najkasnije u 4 tjedna, ako to zahtijeva nadzorstvo ili trećina sviju članova s naznačenim predmetom, o kom će se razpravljati.

4. Glavna skupština je pravovaljana, ako je u njoj zastupana barem trećina članova, u protivnom slučaju može se sazvat još isti dan ili poslije nova skupština, koja odlučuje bez obzira na broj prisutnih.

5. Osnivajućoj glavnoj skupštini smiju prisustvovati samo one osobe, koje je pripravljaajući odbor prije osnivajuće skupštine primio za članove. — Ova je skupština pravovaljana, ako je u njoj zastupana barem polovica onih, koji su primljeni za člana.

6. Kod glavne se skupštine još glasuje i bira prekopolovičnom većinom glasova. Kod jednakog broja odanih glasova odklanja se dotični predmet.

7. Za promjenu pravila potrebno je, da je prisutna barem trećina članova te da od ovih glasuju za promjenu barem dvije trećine prisutnih; a za razpuštenje organizacije potrebno je, da je prisutno barem tri četvrtine članova, a od ovih da glasuju barem dvije trećine za raspust. — Odredba ad 4) da se može u slučaju, ako glavna skupština nije odlučujuća, sazvat još druga glavna skupština, koja odlučuje bez obzira na broj prisutnih članova, ne vrijedi u ova dva slučaja.

8. Društveno vodstvo ima pravo sazivati u smislu društvenih pravila sastanke po cijelom Primorju.

XVIII. Odbori strukovnih skupina.

Nalazi li se u »N. R. organizaciji« 20 članova, radnika iste ili slične struke, združuje se ovi u posebnu strukovnu skupinu. Tako na pr. židari, kovači, klesari, tvornički radnici i t. d. Cilj iste je zastupati interese dotične ili slične struke. U svim pitanjima, koja se tiču samo dotične struke, nastupaju strukovne skupine u dogovoru s društvenim vodstvom. U koliko moraju članovi organizacije prispjevati k potrebama skupine, odlučuju pravila pojedinih strukovnih skupina.

Svaka strukovna skupina ima na čelu odbor sa- stojeći iz pet odbornika i jednog zamjenika, kojeg

izabire dotična strukovna skupina iz svojih članova. Na čelu je odbora predsjednik. Odbor vodi sve poslove strukovne skupine i izvješćuje koncem svakog mjeseca društvenom vodstvu o stanju skupine te mu predlaže nove članove.

XIX. Odnosaj strukovnih skupina do opće organizacije.

Strukovne skupine nijesu posebna društva, niti podružnice, »N. R. organiz.« nego samo odjeli jedne te iste organizacije. Uslijed toga je netko lako član organizacije, a da i nije član koje skupine, dok obratno ne može biti. Opća organizacija podupire pojedine strukovne skupine budi materijalno budi svojim utplivom.

Društveno vodstvo nadzire skupine, i ove imaju svoj novčani suvišak dati svakog mjeseca blagajni opće organizacije. — Sve drugo je razvidno iz unutar- nje poslovnog reda pojedinih strukovnih skupina, kojeg sastavi društveno vodstvo u dogovoru s vodstvom dotične strukovne skupine.

XX. Povjerenici.

Kao što se društveno vodstvo poslužuje odborom strukovnih skupina, tako se također odbori strukovnih skupina poslužuju povjerenicima, koje biraju iz svojeg središta i koji imaju da potpomazu odbor, gdje je treba. Točnije odlučuju o tom poslovnicu.

XXI. Podružnice.

Svaka je podružnica poseban odio »Narodne radničke organizacije u Trstu«. Podružnice podvrzene su tim pravilima i odlukama te stoje pod vrhovnim vodstvom i nadzorstvom društvenog vodstva.

O osnivanju ili razpuštenju filijala odlučuje društveno vodstvo. Filijala se može ustanoviti u smislu pravila § 2., ako se nade najmanje 20 članova. Od društvenog vodstva imenovano predstojništvo vodi filijale, koje se sastoji iz broja članova, koje opet određuje vodstvo, te tvori isto predstojništvo, svezu među članovima filijale i društvenim vodstvom. Naročito ima društveno vodstvo da imenuje povjerenika, koji prima mjesečne prinose članova filijale. Društveno vodstvo određuje također vrijeme poslovanja od njega imenovanog predstojništva filijale, te može svaki čas od- pustiti predsjedništvo ili njegove pojedine članove, ako svojih zadaću izvršuje slabo ili nikako.

XXII. Rasudište.

Prepirke, koje se radale uslijed društvenih odno- šaja, rješavaju se pred društvenim sucem i to na sljedeći način:

- a) Prepirke među članovima »Narodne radničke organizacije« rješavaju se pred suštem, koje broji šest članova, od kojih su tri birana od glavne skupštine, a tri od društvenog vodstva. Ovi opet izaberu za svaki pojedini slučaj sedmog suca, koji je ujedno i predsjednik sudišta. Sudište je stalan društven organ, te se bira — osim predsjed- nika, koji se izabere za svaki pojedini slučaj — u glavnoj skupštini odnosno u prvoj skupštini vodstva, na vrijeme od dvije godine.
- b) Prepirke među društvenim članovima rješavaju se tako, da svaka stranka bira po tri suca, koji si iza- beru opet sedmog, koji će ujedno biti predsjednik sudišta. — Ovo sudište nije stalan organ društva, te se bira za pojedine slučajeve. Odlučuje se abso- lutnom većinom glasova; ako su glasovi jednako podijeljeni, odlučuje predsjednikov glas. Proti od- luci suda nema utoka, no ipak se može svaki član pritužiti proti odredbama društvenog vodstva kod glavne skupštine.

XXIII.

Ako politička ili kojagod druga oblast organi- zaciju raspusti, pripada imovina iste »Djačkom pod- pornu društvu u Trstu«, ako to nebi opstojalo iše, odlučuje zadnje društveno vodstvo komu ima pripasti imovina. — U slučaju, da se društvo dobrovoljno razide, odlučuje posljednja glavna skupština, komu ima pripasti imovina, ako ne bi više opstojalo rečeno »Djačko podporno društvo«.

Vlastnik i urednik: **Tranar LAGINJA** i dr.
Najveći urednik: J. Kusák

Oglas natječaja.

Raspisuje se ovime natječaj za mjesto knjigovodje Austro-hrvatskog dioničkog parobrodarskog društva u Punitu. Godišnja plaća iznosi K 3600, koju će knjigovodja primati u mjesečnim anticipatnim obrocima. Natječaj traje do 15. prosinca t. g. Natjecatelji trepa da dokažu sposobnost za tu službu i vještinu u dvostrukom knjigovodstvu s priloženim svjedočbama o svršenim naučima trgovačke akademije i o eventualnoj dojakošnjoj službi, te da prilože krstni list. Prednost imati će oni natjecatelji, koji su već služili kod kojeg parobrodarskog društva.

Natjecatelji moraju nadalje da poznaju u govoru i pismu hrvatski jezik, a po mogućnosti talijanski i njemački.

Za ostale uvjete može se doznati kod potpisanog predsjedništva, odnosno u odvjjetničkoj pisarni dra. A. Antončića odvjjetnika u Krku.

Za Predsjedništvo Austro-hrvatskog dioničkog parobrodarskog društva u Punitu.

U KRKU, dne 15. rujna 1907.

Dr. Anton Antončić
podpredsjednik.

**Mali oglasnik.
Piccolo notiziario.**

Ciena do 15 rieči 30 para, preko svaka rieč 2 p.

Za veće trgovačke oglase može se dobiti cjenik u našoj papirnici; jamči se za nisku cieniu.

Fino a 15 parole il prezzo è di 30 cent e ogni parola di più 2 cent.

Per le inserzioni commerciali di più grande formato si può ritirare la tariffa nella nostra tipografia, i prezzi non temono concorrenza.

Si ricevono le inserzioni in italiano, croato e tedesco.

SVI U TRANFIĆA ulica Carducci 10. Prodaje dobro vino po 16 nov., kao što i fino jeđeće ulje po 44 nov.

DA VENDERE fondi di fabbrica con pozzi per ville, giardini, buona posizione. Rivolgersi Martino Quaranta via Flaccio 61 (Castagner).

TRAŽI se naučnik od 14 do 16 godina star. Uпитati se kod slastičarne Via Cenide 5, II. kat.

TRAŽI se stan sa sobom i kuhinjom. Obitelj bez djece. Popitati se na uredništvu «Omnibus».

ANTON KRAJCAR

PULA, Via Sissano 10.

Trgovina istarskog

vina prve vrsti i

dalmatinskog Opola

iz Visa.

Cijene umjerene.

RESTAURACIJA „NARODNI DOM“

Javljam p. n. gostovima Pule i okoline da će od danas unaprijed biti svaku večer i u nedjelju prije podno.

Veliki tamburaški koncerat

Hrvatskog tamburaškog društva iz Zagreba
(5 gospodja i 4 mužkarca).

Početak u 6 sati na večer. Ulaznina prosta.

U subotu i nedjelju friške domaće kobase

Sa veštovanjem:
Ivan Vaupotić,
gostioničar.

Veliko skladište

kaca za kupanje, modernih kioseta, plinskih svjetiljka, trajne Auerove mrežice, komad po 60 para; tuljaca za plinske svjetiljke, komad po 40 para.

Josef Brosina = Pola

Via Barbacani, 5.

Službeno ovlaštena namještač vode i plina.

Novosti! Sprava za prištodnju plinu (Sparraparatorbrenner). Prištodi 40%, plina!

Preuzima u tu struku zasjecajuće radnje te jamči za odličnu izvedbu i jeftinu cijenu.

Società anonima di Assicurazioni contro la responsabilità civile e gli infortuni

„DANUBIUS“ in Vienna.

Assunzione del portafoglio dell'Associazione di industriali per Siciurtà.

(La più vecchia Società del ramo in Austria.)

Capitale in Azioni interamente versato Cor. 1.500.000.

La sottoscritta si pregia di portare a pubblica conoscenza di aver affidato al signor

Cav. Dott. Bartolomeo Vignini (Ufficio Viale Carrara 8/1)

l'Agencia principale della Società „Danubius“ per l'Istria, con sede a Pola, nell'intento di procurare la maggior possibile estensione alle sue assicurazioni contro la **RESPONSABILITA' CIVILE E GLI INFORTUNI** che il suddetto assumerà ai migliori premi e condizioni.

Agenzie nei più importanti comuni del Margraviato d'Istria.

L'AGENZIA GENERALE di TRIESTE.

I. R. Società Austriaca di Assicurazioni „DANUBIO“ in Vienna.

La sottoscritta si pregia di portare a pubblica conoscenza che di comune accordo col signor L. COLLEDAN, da ben sette anni suo agente locale a Pola, ha ora affidato al signor

Cav. Dott. Bartolomeo Vignini, Viale Carrara 8/1

l'Agencia principale della Società di Assicurazioni „Danubio“ per l'Istria, con sede a Pola, nell'intento di dare sempre maggiore incremento ai suoi affari. La Società, fondata nel 1867, assume ai migliori premi ed in base alle più vantaggiose condizioni di polizza Assicurazioni contro i danni degli incendi — del furto con iscaso — della rottura di cristalli — dei trasporti marittimi, fuviali e terrestri. Inoltre offre nel ramo

ASSICURAZIONI SULLA VITA

combinazioni specialmente favorevoli e moderne (coassicurazione dell'invalidità, assicurazione di vite anormali ecc.).

Esenzione da sopra premio pel rischio di guerra, fino all'importo di cor. 30.000 per tutti gli assicurati, soggetti per legge all'obbligo militare.

La Società finora ha pagato agli assicurati oltre 173.000.000 di corone, — fondi di garanzia oltre 32.000.000 di corone.

Informazioni a richiesta. — Agenzie nei più importanti comuni.

L'AGENZIA GENERALE di TRIESTE.

Brzojavni naslov: **POTOČNIK — PULA.**

JOSIP POTOČNIK — PULA

Corsia Francesco Giuseppe, 6.

VELIKO SKLADIŠTE i TRAJNA IZLOŽBA

glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištodnju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kaca za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podpuno uređene kupaoalice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, štalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene, PATENTIRANI uresi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da poveća i usenva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištodnju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom zagrije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom.

Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ugljen.

NOVO!! Specijalista u nastavljanju peć i štednjaka. **NOVO!!**

Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijениci i proračuni šalju se badava i franko.

